

Vakok Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvodája,
Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Fejlesztő Nevelés-
Oktatást Végző Iskolája, Kollégiuma és Gyermekotthona

Helyi tanterv

Ábrázolás - alakítás
1-8. évfolyam

Értelmileg akadályozott látássérült tanulók számára

Átdolgozta:
Badruddin Panna Fatima és Kósa Evelin

Bevezetés

A tantárgy célja megalapozni a funkcióról motivációs háttérével a különböző ábrázoló-alakító tevékenységekben az alkotóképességet, alakítani és fejleszteni az igényt a kreatív önkifejezésre a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

A pedagógusnak törekednie kell arra, hogy fejlődjön a tantárgy szemléletformáló hatása által a középúlyos értelmi fogyatékos tanuló képzelőereje, fantáziája, esztétikai érzéke, alakuljon ki a pozitív énképe, fejlődjön önismerete a felfedezések és a siker örömeivel. Támogassa a munkavégzés során a tanulóknak az anyagokról szerzett tapasztalatait, tevékenykedjenek szívesen, fejlődjön alkotásvágyuk a tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyelése és a figyelem, feladattudat, észlelés, finommotorika fejlődése segítségével, tapasztalati élményeik alapján ismerjék meg az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközöket, építészeti és művészeti értékeket.

A környezeti adottságok és a differenciálás lehetőségeinek megteremtése támogatja, hogy folyamatosan bővüljenek a tanulók ismeretei a hagyományápolásról, népszokásokról, a nevezetes napokról, megismerkedjenek műalkotásokkal, tantárgy-specifikus jártasságaik, készségeik fejlődjenek.

Fejlesztési (terápiás) feladatok:

Készségek: koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció) és alakítási készségek fejlesztése.

Képességek, attitűdök:

Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség.

Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége.

Képzeteket felidéző ábrázolási képesség.

Képolvasás, képi közlés képessége.

Plasztikus formaalakítás. Finommozgás fejlesztése.

Pszichikus funkció:

Vizuális, taktikus percepció. Figyelemfejlesztés.

Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömezés keltése alkotó tevékenység révén.

Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.

Gondolkodási műveletek:

Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.

Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.

Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

Gondolkodásfajták: perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus.

A foglalkozásokon végzett tevékenységek hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulók még jobban megismerjék a környezetüket. Fejlődik képzelőerejük, s a készített tárgyakat

díszítésre használják; esztétikai élményt nyújtanak. Megismernek különböző anyag típusokat, s az ezeket alakító technikáikat, miközben fejlődik a kézügyességük, s ez más tantárgyakban is segítséget nyújt nekik.

Vak tanulóknak a munka elsősorban tapintáson alapul. Náluk a vizuális ábrázolás élettől távoli fogalom. Azokat a tevékenységeket kell előnyben részesíteni, amelyek során közvetlenül megtapasztalhatják a téri relációkat, felületeket. Az alkotásnál olyan technikákat kell elsajátítani, amelyek megfelelő kézügyességgel kivitelezhető, tapintással ellenőrizhető, s közvetlen élményt nyújt. Egyes eszközök, pl.: olló használata speciális felkészülést igényel. Minden technikát, eszközt adaptálni kell. Hiszen a tanulók különböző mértékben mozgássérültek is. Nehezebbé teszi az önálló alkotást, hogy sokuknál a fogás nem tökéletes, az ujjak ügyetlenek, esetleg valamilyen kényszertartásban vannak. Minden egyes tanulót segíteni kell olyan speciális, egyénre kialakított eszközökhöz, amelyek hozzásegítik az örömteli munkavégzéshez.

A jó tartásban, megfelelő lazítás után végzett, adaptált feladat örömet okoz, s hozzásegít, hogy a tanuló az élet más területein is megállja a helyét.

A tantárgy célja

- Fejlessze a tanulók önkifejező készségét, képzelőerejét, környezetük pontos megfigyelését, megismerését
- Segítse a tanulók manuális képességeinek fejlesztését
- Tapasztalati élmények alapján fejlődjön alkotásvágyuk
- Biztosítsa a felfedezés, a siker örömét, ezzel járuljon hozzá a tanulók pozitív énképének alakulásához, önismeretük fejlődéséhez
- A tantárgy szemléletformáló hatása segítse esztétikai érzékük fejlődését

Feladatok

- . Tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyelése
- . Az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközök, anyagok megismertetése, megnevezése
- . A munkavégzés során az anyagokról szerzett tapasztalatok összegyűjtése
- . Járuljon hozzá a tanulóknál a szükséges jártasságok és készségek elsajátításához

Módszertani alapelvek, specialitások az értelmileg akadályozott, látássérült tanulók esetében:

A halmozottan sérült gyermekek oktatása iskolai keretek között is leginkább egyéni szükségletek alapján történik. A kitűzött céloknak alkalmazkodni kell a gyerekek képességeihez. Követelményeket kell állítani a gyerekek elé, úgy, hogy azok a bennük rejlő maximumot várják el, de figyelni kell arra, hogy minden gyerek más és más, és a tagozatra járó gyerekek képességei között is számottevő eltérés van.

Gyengénlátó gyermeknél különös gondot kell fordítani a szem-kéz koordináció fejlesztésére, mivel erre nincs külön órakeret, az egyes órák anyagát gazdagon át kell szőni vele.

Ábrázolás-alakítás órák is alkalmat adnak a fejlesztésre.

Egyes tárgyak tulajdonságainak megismerését, anyagok formálhatóságát, a kifejező készséget mind vak, mint kisebb fokban látássérült gyerekeknél egyaránt lehet ábrázolás, alakítás órákon fejleszteni. A nem látó gyermekeknél vizuális ábrázolás nem feladat, ennek ellenére akadnak gyerekek, akik szeretnek festéssel dolgozni, vagy színezni. Ezek a

cselekvések szolgálhatják az érzékelés fejlesztését, illetve a finommozgások javítását, vagyis a megfelelő keretek között nem elvetendőek.

Óraszámok

Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás- alakítás (Vizuális kultúra)	3	3	2	2	2	2	2	2

Témakörök

Témakör/óraszám		1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
1.	Formázások különböző anyagokból	30	30	20	20	-	-	-	-
2.	Építés	20	20	15	15	-	-	-	-
3.	Papír formálása, alakítása	28	28	15	15	-	-	-	-
4.	Vizuális ábrázolás	30	30	22	22	37	37	30	30
5.	Komplex alakító tevékenység	-	-	-	-	35	35	30	30
6.	Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	-	-	-	-	-	-	12	12
összesen		108	108	72	72	72	72	72	72
hetente		3	3	2	2	2	2	2	2

1-2. évfolyam

A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelésben a tantárgy különösen fontos szerepet játszik a hagyományok, a közösségi múlt jellemzőinek megismerésén keresztül, az alapvető kötődés kialakításával a tanuló környezetéhez.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztésében a megfigyelőképesség fejlesztése, az önértékelés és az önbizalom megalapozása történik.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetencia fejlesztésével a tantárgy hozzájárul az esztétikai érzék fejlesztéséhez és a művészetek iránti érdeklődés felkeltéséhez.

A vizuális ábrázoláson keresztül kialakul a gondolatok, érzelmek megjelenítésének igénye.

1. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Formázások különböző anyagokból	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Alakító tevékenység szándékának megjelenése.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Eltérő tulajdonságok megismerésének elősegítése közvetlen tapasztalatszerzéssel.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás</i> : finommozgások fejlesztése	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
<p>Együttműködéssel a tárgyak tulajdonságainak, jellegzetességeinek megfigyelése.</p> <p>Próbálkozások, adott tevékenységek végrehajása együttműködéssel.</p> <p>Együttműködéssel különböző formák kialakításához szükséges mozgások végrehajása.</p> <p>Különböző formák alakítása együttműködéssel.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Anyagok tulajdonságai. – Alakíthatóság.
Kulcsfogalmak / fogalmak	A tárgyak tapintással megfigyelhető tulajdonságaival kapcsolatos fogalmak; eszközökkel, cselekvésekkel, térbeli tulajdonságokkal, felületi jellemzőkkel kapcsolatos fogalmak.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
<p>A tanuló környezetében található tárgyak megfigyelése manipulációval.</p> <p>Homok formázása, edények megtöltése, kiöntése, dombkészítés, gödörásás, taposás, nyomhagyás.</p> <p>Hó formázása, hógolyó, hóbucka, hóember készítése.</p> <p>Kéztorna mondókázással.</p> <p>Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag), gyúrás, puhítás, gömbölyítés, lapítás, hengerítés, mélyítés, kicsípés.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Építés	Órakeret 20 óra
--	------------------	----------------------------

Előzetes tudás	Tárgyak csoportosítása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető manuális kontroll (megfogás, elengedés) kialakítása.
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás:</i> szem- kéz koordinációjának fejlesztése, térorientációs gyakorlatok <i>Játékra nevelés:</i> gyakorló játék
Fejlesztési feladatok	
Ismeretek	
Tárgyak csoportosítása segítséggel. Segítséggel próbálkozás a gyöngyök ritmikus váltogatására. Segítséggel próbálkozás ritmikus sor képzésére.	<ul style="list-style-type: none"> – Kirakás. – Fűzés. – Nyomótechnikák. – Szűrőjátékok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Cselekvések, térirányok. Gyöngy, pálcika, fűzés. Eszközök, cselekvések: (belenyom), tesz, nyom, szűr. A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Tevékenységek: épít, tesz, rak, vesz. Sor: kicsi-nagy, színek, pl. piros-kék, egyik-másik.

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Különböző tárgyak egymás mellé helyezésével új formák létrehozása.	
Két elemből álló tárgysor lemásolása.	Előrajzolt formák kirakása pálcikával, terményekkel.
Toronyépítés kockából. Nagyméretű gyöngyök felfűzése pálcikára rendszer nélkül. Nyomhagyás agyagban, gyurmában különböző tárgyak segítségével, nyomdázás. Gyöngymozaik rendszer nélküli kirakása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Papír formálása, alakítása	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Együttműködés alakító tevékenységben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető manuális készségek (markolás, csippentés) kialakítása, gyakoroltatása.	

Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás: finommozgások fejlesztése</i>	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
<p>Az aktuális feladatok sikeres végrehajtása segítséggel.</p> <p>Segítséggel pontos illesztések.</p> <p>Papírdarabkák kívánt módon egymás mellé helyezése segítséggel.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Gyűrés-simítás. - Tépés. - Hajtogatás.
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Anyag, tevékenység és elkészített tárgy (papír, gyűr, labda, könyv, füzet, hajt). Formák hasonlóság alapján. A papírfélék jellegzetes tulajdonságai és színe, eszközök.</p>	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
<p>Különböző papírfélékből labda gyűrése.</p> <p>Az összegyűrt papír kisimítása.</p> <p>Szabálytalan formák tépése, csíktépés.</p> <p>Egyszerű ráhajtás, átlós hajtás élképzéssel.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Kézzel festés együttműködéssel.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Formakitöltéshez szükséges mozgáskontroll kialakítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás: finommozgások fejlesztése, szem, kéz koordinációja, térorientációs gyakorlatok</i>	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek

<p>A kívánt mozgás végrehajtása segítséggel. Törekvés papírhatár betartására. Az ecset megfelelő használata. Színek differenciálása. A rajzolás eszközeinek megfelelő használata.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Festés. - Rajzolás.
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Eszközök (szivacs, ecset, ecsettál). Tevékenységek (<i>törlés, kenés, festés</i>). Főbb színek: piros, kék, sárga, zöld. Vonalak és ezekből készített egyszerű figurák.</p>	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
<p>Festékes kéz- és ujj-nyomhagyás.</p> <p>Nagy, sima, szegéllyel ellátott felületek vízfestékekkel történő betöltése szivaccsal, vastag ecsettel.</p>	
<p>Álló, fekvő egyenesek, egyszerű formák, kör, hullámvonal rajzolása pálcikával homokba, zsírkrétával csomagolópapírra. Tapintási feladatok.</p>	<p>Álló, fekvő egyenesek, egyszerű formák, kör, hullámvonal rajzolása pálcikával homokba, krétával aszfalton és táblán; zsírkrétával csomagolópapírra, vastag ceruzával rajzlapra. Tapintási feladatok.</p>
<p>Szabadfirka, körülrajzolás pufi festékkel. Felületek differenciálása.</p>	<p>Szabadfirka, átrajzolás, rárajzolás, körülrajzolás.</p>
<p>Egyszerű formák színezése illatos ceruzával.</p>	

Eredmények	<p>A tanuló képes segítséggel megadott tulajdonságok alapján (szín, forma, nagyság) tárgyakat csoportosítani. Segítséggel képes ritmikusan váltogatni a gyöngyöket. Együttműködéssel végrehajt a különböző formák kialakításához szükséges mozgásokat. Differenciálja és megnevezésre felismeri a főbb színeket.</p>
-------------------	--

2. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Formázások különböző anyagokból	Órakeret 30 óra
--	---	----------------------------

Előzetes tudás	Alakító tevékenység szándékának megjelenése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Eltérő tulajdonságok megismerésének elősegítése közvetlen tapasztalatszerzéssel.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás</i> : finommozgások fejlesztése	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
<p>Együttműködéssel a tárgyak tulajdonságainak, jellegzetességeinek megfigyelése.</p> <p>Próbálkozások, adott tevékenységek végrehajása együttműködéssel.</p> <p>Együttműködéssel különböző formák kialakításához szükséges mozgások végrehajása.</p> <p>Különböző formák alakítása együttműködéssel.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Anyagok tulajdonságai. – Alakíthatóság.
Kulcsfogalmak / fogalmak	A tárgyak tapintással megfigyelhető tulajdonságaival kapcsolatos fogalmak; eszközökkel, cselekvésekkel, térbeli tulajdonságokkal, felületi jellemzőkkel kapcsolatos fogalmak.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
<p>A tanuló környezetében található tárgyak megfigyelése manipulációval.</p> <p>Homok formázása, edények megtöltése, kiöntése, dombkészítés, gödörösás, taposás, nyomhagyás.</p> <p>Hó formázása, hógolyó, hóbucka, hóember készítése.</p> <p>Kéztorna mondókázással.</p> <p>Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag), gyúrás, puhítás, gömbölyítés, lapítás, hengerítés, mélyítés, kicsípés.</p> <p>Kar- és kéztorna mondókázással.</p> <p>Gipszmunka, benyomkodott agyagba, öntőformába folyékony gipsz öntése. Száradás után kiborítása.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Építés	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Tárgyak csoportosítása.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető manuális kontroll (megfogás, elengedés) kialakítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvásás-írás:</i> szem- kéz koordinációjának fejlesztése, térorientációs gyakorlatok <i>Játékra nevelés:</i> gyakorló játék	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
Tárgyak csoportosítása segítséggel. Segítséggel próbálkozás a gyöngyök ritmikus váltogatására. Segítséggel próbálkozás ritmikus sor képzésére.		<ul style="list-style-type: none"> – Kirakás. – Fűzés. – Nyomótechnikák. – Szűrőjátékok.
Kulcsfogalmak / fogalmak	A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Cselekvések, térirányok. Gyöngy, pálcika, fűzés. Eszközök, cselekvések: (belenyom), tesz, nyom, szúr. A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Tevékenységek: épít, tesz, rak, vesz. Sor: kicsi-nagy, színek, pl. piros-kék, egyik-másik.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Különböző tárgyak egymás mellé helyezésével új formák létrehozása.	
Három elemből álló tárgysor lemásolása.	Előrajzolt formák kirakása pálcikával, terményekkel.
Toronyépítés kockából. Nagyméretű gyöngyök felfűzése pálcikára rendszer nélkül. Nyomhagyás agyagban, gyurmában különböző tárgyak segítségével, nyomdázás. Gyöngymozaik rendszer nélküli kirakása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Papír formálása, alakítása	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Együttműködés alakító tevékenységben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető manuális készségek (markolás, csippentés) kialakítása, gyakoroltatása.	
Kapcsolódási	<i>Olvásás-írás:</i> finommozgások fejlesztése	

pontok		
	Fejlesztési feladatok	Ismeretek
	<p>Az aktuális feladatok sikeres végrehajtása segítséggel.</p> <p>Segítséggel pontos illesztések.</p> <p>Olló használatának próbálgatása, helyes használat gyakorlása segítséggel.</p> <p>Papírdarabkák kívánt módon egymás mellé helyezése segítséggel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tépés. • Hajtogatás. • Nyírás. • Ragasztás.
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Anyag, tevékenység és elkészített tárgy (papír, gyűr, labda, könyv, füzet, hajt). Formák hasonlóság alapján. A papírfélék jellegzetes tulajdonságai és színe, eszközök.</p>	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
<p>Egyszerű ráhajtás, átlós hajtás élképzéssel.</p> <p>Szabálytalan formák nyírása.</p> <p>Olló nyitása, csukása, segítséggel csíkvágás.</p> <p>Kialakított papírdarabok egymás mellé helyezése, ragasztás felületen.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Kézzel festés együttműködéssel.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Formakitöltéshez szükséges mozgáskontroll kialakítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás:</i> finommozgások fejlesztése, szem, kéz koordinációja, térorientációs gyakorlatok	
	Fejlesztési feladatok	Ismeretek

<p>A kívánt mozgás végrehajtása segítséggel. Törekvés papírhatár betartására. Az ecset megfelelő használata. Színek differenciálása. A rajzolás eszközeinek megfelelő használata. Egyszerű ember-, állat-, növényábrázolások segítséggel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Festés. - Rajzolás.
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Eszközök (szivacs, ecset, ecsettál). Tevékenységek (<i>törlés, kenés, festés</i>). Főbb színek: piros, kék, sárga, zöld. Vonalak és ezekből képzett egyszerű figurák.</p>

<p align="center">Fejlesztési tevékenységek</p>	
<p align="center">vak/aliglátó</p>	<p align="center">gyengénlátó/aliglátó</p>
<p>Festékes kéz- és ujj-nyomhagyás. Nagy, sima, szegéllyel ellátott felületek vízfestékekkel történő betöltése szivaccsal, vastag ecsettel.</p>	
<p>Álló, fekvő egyenesek, egyszerű formák, kör, hullámvonal rajzolása pálcikával homokba, zsírkrétával csomagolópapírra. Tapintási feladatok.</p>	<p>Álló, fekvő egyenesek, egyszerű formák, kör, hullámvonal rajzolása pálcikával homokba, krétával aszfalton és táblán; zsírkrétával csomagolópapírra, vastag ceruzával rajzlapra. Tapintási feladatok.</p>
<p>Szabadfirka, átrajzolás, rárajzolás, körülrajzolás puhi festékekkel. Felületek differenciálása.</p>	<p>Szabadfirka, átrajzolás, rárajzolás, körülrajzolás.</p>
<p>Egyszerű formák színezése illatos ceruzával.</p>	

<p>Eredmények</p>	<p>A tanuló képes segítséggel megadott tulajdonságok alapján (szín, forma, nagyság) tárgyakat csoportosítani. Segítséggel képes ritmikusan váltogatni a gyöngyöket. Együttműködéssel végrehajt a különböző formák kialakításához szükséges mozgásokat. Képes a szükséges eszközöket kiválasztani és megfelelően használni, együttműködéssel ollót használni. Képes segítséggel a kívánt módon egymás mellé helyezni a papírdarabkákat. Papírhatárt és vonalhatárt igyekszik betartani. Megfelelően használja a festés és rajzolás eszközeit. Differenciálja és megnevezésre felismeri a főbb színeket. Megpróbál egyszerű ember-, állat-, növényábrázolásokat létrehozni.</p>
--------------------------	---

3-4. évfolyam

A népi művészeti alkotások megismerésével, megnevezésével, az önismeret és a társas kapcsolati kultúra, az együttműködő készség megalapozásával, a közös alkotások létrehozásával és a saját alkotás értékelésével kell lehetőséget teremteni a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló fejlődésére.

A természettudományos és technikai kompetencia fejlesztését elősegíti a környezet tárgyainak és anyagainak alapos és részletes, vizuális és taktilis megfigyelése, megismerése.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetencia fejlesztéséhez a vizuális művészetek iránti érdeklődés felkeltésével és az önálló ízlés és stílus megalapozásával járul hozzá a tantárgy.

3. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Formázások különböző anyagokból	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Alakító tevékenység végzése segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szükséges mozgássémák kialakítása gömbölyítéshez, lapításhoz.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás:</i> finommotorika fejlesztése <i>Játékra nevelés:</i> konstrukciós játék, szabadban játszható játék (homokozás, hóember)	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
A természetes és mesterséges formák hasonlóságainak megfigyelése segítséggel. Adott tevékenységek végzése segítséggel. Egyszerű emberalak készítése segítséggel. Egyszerű formák, tárgyak készítése segítséggel.		<ul style="list-style-type: none">– Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalás útján, tulajdonságok.– Felület, szilárdság, forma, méret megismerése.– Anyagok alakíthatósága.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Tevékenységek: hoz, visz, tesz, kever, önt, szór, ás, borít. Anyagtulajdonságok: folyik, szárad, kemény, folyékony, Felületre (sima-érdes), szilárdságra (kemény-puha), formára (kerek, hosszúkás), méretre (kicsi, nagy) vonatkozó fogalmak. Építmény részei: fal, ablak, ajtó. Emberi testrészek. Ember, állat, növény részei.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
<p>A természetes és mesterséges környezet tárgyainak összehasonlítása.</p> <p>Homok formázása, homokvár építése. Homokozó formák használata.</p> <p>Hó formázása, hógolyó, hóember készítése.</p> <p>Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag formázása).</p> <p>Gipszmunka, bekarcolt, benyomkodott agyaglapra gipsz öntése, száradás után agyag eltávolítása.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Építés	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Építés néhány elemből.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Két kéz manipulációjának összehangolása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás:</i> finommotorika fejlesztése, szem-kéz koordináció <i>Játékra nevelés:</i> konstrukciós játék	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
Tagolt építmények építése különféle építőjátékokból szükség esetén segítséggel. Vonalhatárt tartva előrajzolt forma kitöltése. Irányítással, majd önállóan ritmikus sor képzése.		<ul style="list-style-type: none"> – Kirakás. – Fűzés. – Nyomótechnikák. – Szűrőjátékok.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Főbb színek. Egyszerű formák (kocka, gömb, tégl), kicsi-nagy. Színek, formák, nagyság fogalmak. Elkészítendő tárgyak, ékszerek. Építmények (ház, garázs, híd stb.), építmények részei. Térbeli relációk (alá, mellé, fölé stb.).	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Egymásba helyezhető építőelemek használatával különböző térbeli építmények létrehozása.	
Körülkerített forma kirakása, kitöltése különböző anyagokkal.	Előrajzolt forma kirakása, kitöltése különböző anyagokkal.
Pálcikák fektetése felület/anyagváltogatással, formaképzéssel.	

Gyöngyfűzés alak, felület, nagyság variálásával.	
Pecsételés, nyomdázás, agyagba forma, nagyság változtatásával.	Pecsételés, nyomdázás, forma, szín, nagyság változtatásával.
Ritmikus sor képzése 2, majd 3 változó elemmel. Sorképzés a játék elemeiből.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Papír formálása, alakítása	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Formálási, alakítási tevékenységek végzése segítségével.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A különböző tulajdonságú papírokhoz alkalmazható adekvát alakítási módok ismeretének megszilárdítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás:</i> finommozgások fejlesztése <i>Játékra nevelés:</i> spontán játék <i>Kommunikáció:</i> élőlények tulajdonságai	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
Tevékenységek végzése irányítással. Egyszerű formák tépése segítséggel. Hajtások pontos illesztéssel. Egyszerű formák kivágása segítséggel. Segítséggel a papírkép elemeinek illesztése.		<ul style="list-style-type: none"> – Gyűrés-simítás. – Tézés. – Hajtogatás. – Nyírás. – Ragasztás.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Papírfajták tulajdonságai, elkészített tárgy (csákó, hajó stb.), tevékenységek. Nagyságra, formára vonatkozó fogalmak: csík, kör, kisebb, nagyobb stb., differenciáltabb formák. Eszközök. Ember, állat, növény részei. Irányok, térbeli relációk. Illesztéssel kapcsolatos fogalmak.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Különböző papírfajták gyűrése, simítása különböző méretben.	
Sablon körül a papír tépése különböző méretben.	Előrajzolt formák tépése különböző méretben.
Felező- és átlóshajtás gyakorlása, él képzése.	
Sablon körülvágása különböző méretben és színben.	Alapformák kivágása különböző méretben és színben.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Ábrázolás eszközeinek használata segítségével.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A papír- és vonalhatár betartási igényének kialakítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Mozgásnevelés:</i> térorientáció <i>Olvasás-írás:</i> finommozgás <i>Kommunikáció:</i> színek, természeti témák, ember, állat, növény tulajdonságai	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
A festés eszközeinek megfelelő használata. Körök és egyenesek segítségével különböző élőlények és tárgyak ábrázolása és megnevezése. Kifestésnél a vonalhatár betartása. Együttműködési készség igényének kialakulása közös alkotás elkészítésénél. Színezésnél vonalhatár betartása.		<ul style="list-style-type: none"> – Festés. – Rajzolás.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Vonalak iránya, alapformák, festési technikák, színek. Ábrázolt élőlények, tárgyak, részeik.	

Fejlesztési tevékenység	
Vak/aliglátó	Aliglátó/gyengénlátó
Szabad festési gyakorlatok puhi festékkel tetszőleges papíron – közös munka. Körökből, egyenesekből ember-, állat-, növényábrázolások megfelelő színhasználattal. Ember, állat, növény, tárgy ábrázolása segítségével.	

Eredmények	A tanuló képes elsajátítani különböző ábrázoló, alakító technikákat. Próbál együttműködni közös alkotás elkészítésénél. Képes segítséggel megfelelően használni a festés eszközeit.
-------------------	---

4. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Formázások különböző anyagokból	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Alakító tevékenység végzése segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szükséges mozgássémák kialakítása gömbölyítéshez, lapításhoz.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás:</i> finommotorika fejlesztése <i>Játékra nevelés:</i> konstrukciós játék, szabadban játszható játék (homokozás, hóember)	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
<p>A természetes és mesterséges formák hasonlóságainak megfigyelése segítséggel.</p> <p>Adott tevékenységek végzése segítséggel.</p> <p>Egyszerű emberalak készítése segítséggel.</p> <p>Egyszerű formák, tárgyak készítése segítséggel.</p> <p>Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember-, állat-, növényábrázolások készítése.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalás útján, tulajdonságok. – Felület, szilárdság, forma, méret megismerése. – Anyagok alakíthatósága.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Tevékenységek: hoz, visz, tesz, kever, önt, szór, ás, borít.</p> <p>Anyagtulajdonságok: folyik, szárad, kemény, folyékony, Felületre (sima-érdes), szilárdságra (kemény-puha), formára (kerek, hosszúkás), méretre (kicsi, nagy) vonatkozó fogalmak.</p> <p>Építmény részei: fal, ablak, ajtó.</p> <p>Emberi testrészek. Ember, állat, növény részei.</p>	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
<p>A természetes és mesterséges környezet tárgyainak összehasonlítása.</p> <p>Homok formázása, homokvár építése. Homokozó formák használata.</p> <p>Hó formázása, hógolyó, hóember készítése.</p> <p>Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag formázása).</p> <p>Gipszmunka, bekarcolt, benyomkodott agyaglapra gipsz öntése, száradás után agyag eltávolítása.</p>	

Alapelemek összeillesztésével emberalak készítése.

Állatalakok ábrázolása jellegzetes jegyeik alapján.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Építés	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Építés néhány elemből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Két kéz manipulációjának összehangolása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvásás-írás:</i> finommotorika fejlesztése, szem-kéz koordináció <i>Játékra nevelés:</i> konstrukciós játék	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
Tagolt építmények építése különféle építőjátékokból önállóan. Vonalhatárt tartva előrajzolt forma kitöltése. Irányítással, majd önállóan ritmikus sor képzése.		<ul style="list-style-type: none">– Kirakás.– Fűzés.– Nyomótechnikák.– Szűrőjátékok.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Főbb színek. Egyszerű formák (kocka, gömb, tégl), kicsi-nagy. Színek, formák, nagyság fogalmai. Elkészítendő tárgyak, ékszerek. Építmények (ház, garázs, híd stb.), építmények részei. Térbeli relációk (alá, mellé, fölé stb.).	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Egymásba helyezhető építőelemek használatával különböző térbeli építmények létrehozása.	
Körülkerített forma kirakása, kitöltése különböző anyagokkal.	Előrajzolt forma kirakása, kitöltése különböző anyagokkal.
Pálcikák fektetése felület/anyagváltogatással, formaképzéssel.	Pálcikák fektetése színváltogatással, formaképzéssel.
Gyöngyfűzés alak, felület, nagyság variálásával.	Gyöngyfűzés alak, szín, nagyság variálásával.
Pecsételés, nyomdázás, agyagba forma, nagyság váltogatásával.	Pecsételés, nyomdázás, forma, szín, nagyság váltogatásával.
Ritmikus sor képzése 2, majd 3 változó elemmel.	

Sor- és formaképzés a játék elemeiből.

Alapformák kirakásával labda, virág, házikó stb. kirakása.

Szabad kompozíció, pl.: agyagkép.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Papír formálása, alakítása	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Formálási, alakítási tevékenységek végzése segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A különböző tulajdonságú papírokhoz alkalmazható adekvát alakítási módok ismeretének megszilárdítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Olvasás-írás:</i> finommozgások fejlesztése <i>Játékra nevelés:</i> spontán játék <i>Kommunikáció:</i> élőlények tulajdonságai	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
Tevékenységek végzése irányítással. Egyszerű formák tépése segítséggel. Hajtások pontos illesztéssel. Egyszerű formák kivágása segítséggel. Segítséggel a papírkép elemeinek illesztése.		<ul style="list-style-type: none">– Gyűrés-simítás.– Tézés.– Hajtogatás.– Nyírás.– Ragasztás.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Papírfajták tulajdonságai, elkészített tárgy (csákó, hajó stb.), tevékenységek. Nagyságra, formára vonatkozó fogalmak: csík, kör, kisebb, nagyobb stb., differenciáltabb formák. Eszközök. Ember, állat, növény részei. Irányok, térbeli relációk. Illesztéssel kapcsolatos fogalmak.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Különböző papírfajták gyűrése, simítása különböző méretben.	
Sablon körül a papír tépése különböző méretben.	Előrajzolt formák tépése különböző méretben.
Felező- és átlóshajtás gyakorlása, él képzése.	
Sablon körülvágása különböző méretben és színben.	Alapformák kivágása különböző méretben és színben.

A fenti technikákkal kialakított elemek illesztése, rögzítése.

Ember, állat, növény ábrázolása.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Ábrázolás eszközeinek használata segítségével.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A papír- és vonalhatár betartási igényének kialakítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Mozgásnevelés:</i> térorientáció <i>Olvasás-írás:</i> finommozgás <i>Kommunikáció:</i> színek, természeti témák, ember, állat, növény tulajdonságai	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
A festés eszközeinek megfelelő használata. Körök és egyenesek segítségével különböző élőlények és tárgyak ábrázolása és megnevezése. Kifestésnél a vonalhatár betartása. Együttműködési készség igényének kialakulása közös alkotás elkészítésénél. Különböző élőlények és tárgyak jellemző tulajdonságai alapján a rájuk emlékeztető vizuális leképezésük. Színezésnél vonalhatár betartása.		<ul style="list-style-type: none">– Festés.– Rajzolás.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Vonalak iránya, alapformák, festési technikák, színek. Ábrázolt élőlények, tárgyak, részeik.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Szabad festési gyakorlatok pufi festékekkel tetszőleges papíron – közös munka.	Szabad festési gyakorlatok tetszőleges színhasználattal csomagolópapíron – közös munka.
Körökből, egyenesekből ember-, állat-, növényábrázolások megfelelő színhasználattal. Ember, állat, növény, tárgy ábrázolása segítségével, színezés. Egyszerű, téri figurális kompozíció készítése megadott témában (őszi erdő, téli táj, virágos rét, család stb.).	

A figurák téri kompozícióba illesztése (pl.: meseillusztráció, család, táj).

Eredmények	<p>A tanuló képes elsajátítani különböző ábrázoló, alakító technikákat. Önállóan épít különféle építőjátékokból tagolt építményeket. Önállóan tud ritmikus sort képezni. Pontos illesztéssel hajt, egyszerű formákat tép, vág, illeszti a papírkép elemeit. Képes kifestésnél, színezésnél a vonalhatárt betartani. Próbál együttműködni közös alkotás elkészítésénél. Képes segítséggel megfelelően használni a festés eszközeit. Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember-, állat-, növényábrázolásokat készít.</p>
-------------------	---

5-6. évfolyam

A tantárgyban folytatódik a nemzeti azonosságtudat, hazafias neveléshez való kapcsolódás a nemzeti ünnepekhez köthető hagyományok felelevenítésével és a jellegzetes díszítő motívumok és elemek megismerésével.

A testi és lelki egészségre nevelés az alkotói tevékenység folyamatában történő önismereti fejlesztéssel, az érzelmek kifejezésének felismerésével a vizuális művészeti alkotások megismerésének folyamatában zajlik.

Az önkéntesség a segítségnyújtásban, a nevelésben, a másokért vállalt felelősségben, a közös tevékenységekben és a közösen kitűzött célok elérésében jelenik meg.

A médiatudatosságra nevelést a különböző médiákból megszerezhető tapasztalatok gyűjtése, a képi és téri ábrázolás támogatja.

A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztését segíti a nemzeti összetartozást és a nemzeti hagyományokat jelképező műalkotások megismertetése és a nemzeti jelképek és népi hagyományos alkotások jellemző motívumainak bemutatása.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése során a tanulóban kialakul a művészi önkifejezés képessége és tudatosan az önálló ízlés és stílus.

5. évfolyam

Tematikai egység / Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás	Órakeret 37 óra
Előzetes tudás	Jellemző vizuális tulajdonságok kiemelése, ábrázolása segítséggel.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Élőlények, tárgyak sematikus ábrázolása irányítással.	
Kapcsolódási pontok	<i>Környezetismeret:</i> természetábrázolás <i>Kommunikáció:</i> lényegkiemelés, történetmesélés	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
<p>Színek használata a valóságnak megfelelően/A lapszínek előfordulására példák (pl. kék ég, zöld fű).</p> <p>A vízszintes és függőleges egyenesek pontos összekapcsolása.</p> <p>Felismerhető rajzok/reprezentációk készítése különböző élőlényekről, jellemző jegyek alapján.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Festés. – Rajzolás-színezés.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Egyenesek iránya. Ábrázolt tárgyak részei. Színek. Évszakok, természeti jelenségek, színek, hangulatok. Élőlények testrészei. Térbeli elrendeződésre vonatkozó fogalmak.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Természeti környezetünk ábrázolása tapintható elemekből (pl. vatta, celofán, kreppapír) színek megnevezése: kék ég, barna föld.	Természeti környezetünk ábrázolása a színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (ősz: levélhullás, eső, tél: havazás stb.).
Szabad festési gyakorlatok különböző tárgyakon, egyéni és közös munka.	Szabad festési gyakorlatok különböző festékviteli módokkal, egyéni és közös munka.
Ember- és állatábrázolások gyakorlása tapintható anyagokkal. Fej, test, végtagok feltüntetése.	Ember- és állatábrázolások gyakorlása. Fej, test, végtagok feltüntetése.
Iránykülönbségek érzékeltetése.	
Virágok ábrázolása sematikusán, tapintható formában, minta másolásával.	
Színezés szegélyek között, különböző méretben, és különböző eszközökkel.	Színezés, különböző technikákkal.
Tematikus leképezések gyakorlása.	Tematikus ábrázolások gyakorlása.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Komplex alakító tevékenység	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Különböző anyagok formázása, alakítása irányítással.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű használati tárgyak készítése segítségével.	
Kapcsolódás pontok	<i>Környezetismeret:</i> természetes anyagok, termékek <i>Kommunikáció:</i> ünnepek <i>Életvitel és gyakorlat:</i> ajándéktárgy	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek	
Egyszerű tárgyak készítése együttműködéssel.	– Tárgyak (játékok, képek) készítése jellemző jegyeik alapján.	
Kulcsfogalmak / fogalmak	Eszközök, anyagok. A tárgykészítés részfolyamatai. Az anyag tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Az elkészült tárgy és funkciója.	
Fejlesztési tevékenységek		
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó	
Kompozíció eltérő tapintású papírokkal.	Színes papír kompozíció.	
Természeti anyagok felhasználásával (levelek, ágak, termények stb.) kompozíció készítése ragasztással.		
Mozaikkép-készítés különböző anyagokból.		
Agyag- és só-liszt-edények készítése, díszítése különböző technikákkal (pecsételés, karcolás, rátett díszítés, festés).		
Agyagbaba, agyagállatok készítése.		
Egyszerű ünnepi dekorációk készítése különböző anyagokból.		

Eredmények	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – irányítással pontosan összekapcsolni a vízszintes és függőleges egyeneseket; – irányítással megfelelően használni színeket; – egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel; – az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára. <p>Képességeihez mérten alkalmazza a különböző ábrázoló-alakító technikákat.</p>
-------------------	--

6. évfolyam

Tematikai egység / Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás	Órakeret 37 óra
Előzetes tudás	Jellemző vizuális tulajdonságok kiemelése, ábrázolása segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Élőlények, tárgyak sematikus ábrázolása irányítással.	
Kapcsolódási pontok	<i>Környezetismeret:</i> természetábrázolás <i>Kommunikáció:</i> lényegkiemelés, történetmesélés	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
<p>Színek használata a valóságnak megfelelően/A lapszínek előfordulására példák (pl. kék ég, zöld fű).</p> <p>A vízszintes és függőleges egyenesek pontos összekapcsolása.</p> <p>Felismerhető rajzok/reprezentációk készítése különböző élőlényekről, jellemző jegyek alapján.</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Festés. – Rajzolás-színezés.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Egyenesek iránya. Ábrázolt tárgyak részei. Színek. Évszakok, természeti jelenségek, színek, hangulatok. Élőlények testrészei. Térbeli elrendeződésre vonatkozó fogalmak.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Természeti környezetünk ábrázolása tapintható elemekből (pl. vatta, celofán, kreppapír) színek megnevezése: kék ég, barna föld.	Természeti környezetünk ábrázolása a színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (ősz: levélhullás, eső, tél: havazás stb.).
Szabad festési gyakorlatok különböző tárgyakon, egyéni és közös munka.	Szabad festési gyakorlatok különböző festékviteli módokkal, egyéni és közös munka.
Ember- és állatábrázolások gyakorlása tapintható anyagokkal. Fej, test, végtagok feltüntetése.	Ember- és állatábrázolások gyakorlása. Fej, test, végtagok feltüntetése.
<p>Iránykülönbségek érzékeltetése.</p> <p>Virágok ábrázolása sematikusán, tapintható formában, minta másolásával.</p>	
Színezés szegélyek között, különböző méretben, és különböző eszközökkel.	Színezés, különböző technikákkal.
Tematikus leképezések gyakorlása.	Tematikus ábrázolások gyakorlása.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Komplex alakító tevékenység		Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Különböző anyagok formázása, alakítása irányítással.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű használati tárgyak készítése segítséggel.		
Kapcsolódás pontok	<i>Környezetismeret:</i> természetes anyagok, termékek <i>Kommunikáció:</i> ünnepek <i>Életvitel és gyakorlat:</i> ajándéktárgy		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek		
Egyszerű tárgyak készítése együttműködéssel.	– Tárgyak (játékok, képek) készítése jellemző jegyeik alapján.		
Kulcsfogalmak / fogalmak	Eszközök, anyagok. A tárgykészítés részfolyamatai. Az anyag tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Az elkészült tárgy és funkciója.		

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Kompozíció eltérő tapintású papírokkal.	Színes papír kompozíció.
Természeti anyagok felhasználásával (levelek, ágak, termények stb.) kompozíció készítése ragasztással.	
Mozaikkép-készítés különböző anyagokból.	
Agyag- és só-liszt-edények készítése, díszítése különböző technikákkal (pecsételés, karcolás, rátett díszítés, festés).	
Agyagbaba, agyagállatok készítése.	
Egyszerű ünnepi dekorációk készítése különböző anyagokból.	

Eredmények	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – jellemző jegyeik alapján felismerhető rajzot készíteni különböző élőlényekről; – irányítással pontosan összekapcsolni a vízszintes és függőleges egyeneseket; – irányítással megfelelően használni színeket; – irányítással tematikus ábrát készíteni; – egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel; – az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára. <p>Képességeihez mérten alkalmazza a különböző ábrázoló-alakító technikákat.</p>
-------------------	---

7-8. évfolyam

A tantárgy – építve az előző évfolyamok fejlesztéseire – segíti a nemzeti azonosságtudat további fejlesztését a díszítő motívumok reprodukálásával, további megismerésével, az önismeret és a társas kultúra fejlesztését az önkifejezés lehetőségeinek kibővítésével, erősíti az érzelmi intelligenciát a testi és lelki egészségre nevelésben.

A nemzeti azonosságtudat és hazafias nevelés a nemzeti díszítő motívumok megismerésével, az önismeret és a társas kultúra fejlesztésével történik, az önkifejezés lehetőségeinek bővítése erősíti az érzelmi intelligenciát és a testi és lelki egészségre nevelést.

A pályorientációt a művészi foglalkozások repertoárjának megismertetésével támogatja a tantárgy, a szociális és állampolgári kompetencia fejlesztéséhez a külföldi művészeti alkotások megismerésén keresztül járul hozzá.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia az alkotás munkafolyamatának megtervezésével, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség az érzelmek kifejezésével és a művészeti alkotás által keltett érzések megfogalmazásával fejlődik.

7. évfolyam

Tematikai	4. Vizuális ábrázolás	Órakeret
-----------	-----------------------	----------

egység/ Fejlesztési cél		30 óra
Előzetes tudás	Tematikus ábrázolás irányítással.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A természet megfigyelési és ábrázolási igényének kialakítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Kommunikáció:</i> élmény megörökítése <i>Környezetismeret:</i> természetábrázolás <i>Életvitel és gyakorlat:</i> kompozíció, ajándék	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek	
Összefüggés felfedezése a színek és érzelmek között. Saját élmények megjelenítése irányítással, rajzos formában.	<ul style="list-style-type: none"> – Festés. – Rajzolás-színezés. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természeti jelenségekkel kapcsolatos fogalmak. Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak. Érzelmekkel, hangulatokkal kapcsolatos fogalmak. Ünnepi szimbólumok. A tárgyi környezet elemeinek megnevezése. Élőlények testfelépítésével kapcsolatos fogalmak. Természeti környezettel kapcsolatos fogalmak.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Természeti képződmények, jelenségek leképezése tapintható formában (pl. hegy, folyó). Jelentős események (pl. ünnepek), személyes élmények (család, hétfégi program) felidézése megörökítése	
Tapintási feladatok.	Szabad festési gyakorlatok.
Hajtogatás, vágás, ragasztás.	Színkeverés: piros-kék, piros-sárga, kék-sárga.
Makettezés.	Egy-egy élmény megörökítése emberalakokkal, tárgyakkal, megfelelő térbeli elrendezéssel.
Makettezés.	Az élővilág és a tárgyi környezet elemeinek differenciáltabb ábrázolása tematikusan, élmények alapján, többféle technikával.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Komplex alakító tevékenységek	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Tárgyak készítése irányítással.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kreatív anyagválasztás és a tervezés megvalósítási igényének kialakítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Információs eszközök használata:</i> rajzoló programmal kép készítése, kinyomtatása (meghívó, plakát) <i>Életvitel és gyakorlat:</i> tárgy, ajándék készítése változatos technikával	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek
Egyszerű tárgyak készítése irányítással. Különböző anyagfajták felismerése és szétválogatása irányítással. Egyszerű tárgyak készítése irányítással.		<ul style="list-style-type: none"> – Komplex alakító technikák. – Anyagok tulajdonságai. – Tárgyak (játékok, képek) készítési módjának megismerése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyagok, eszközök. Elkészítendő tárgy. Elkészítés részfolyamatai. Évszakok jellemzői. Ünnepi jellegzetességek. Az anyagok tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Anyagok, részfolyamatok, elkészült tárgy és rendeltetése.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
<p>Száritott növények festése mártással, csokorrendezés.</p> <p>Gyümölcsnyomda (félbevágott alma, körte textílfestékekbe mártva.) gyurmába.</p> <p>Díszpárnavarrás, -kitömés festett textíliából.</p> <p>Agyagedények készítése, festése.</p> <p>Só-liszt falidíszek évszakra jellemző motívumokkal, színekkel</p> <p>Farsangi álarc készítése, díszítése.</p> <p>Préseltvirág-kompozíció.</p> <p>Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Régi korok életének megismerése tárgyaikon keresztül.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Művészeti alkotások közül kedvenc kiválasztása indoklással.	

Kapcsolódási pontok	<i>Társadalmi ismeretek:</i> múzeumlátogatás, történelmi ismeretek <i>Kommunikáció:</i> saját vélemény, élmények	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	
Irányítással művészeti alkotások szemlélése, megfigyelése.	– Művészeti alkotások jellemzői.	
Kulcsfogalmak / fogalmak	Festészet, szobrászat. Egyszerű esztétikai fogalmak, építészet jellegzetességei.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Múzeumlátogatás, művészeti kiadványok, albumok nézegetése, beszélgetés az alkotásokról	

Eredmények	Növekvő önállósággal végzi el a feladatokat. Képességeihez mérten elsajátít különböző ábrázoló-alakító technikákat. Képes az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára. Képes irányítással felismerni és szétválogatni a különböző anyagfajtákat. Képes irányítással egyszerű tárgyakat készíteni. Irányítással szemlélget művészeti alkotásokat, a neki tetszőt kiválasztja, elemzi.
-------------------	--

8. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Tematikus ábrázolás irányítással.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A természet megfigyelési és ábrázolási igényének kialakítása.	
Kapcsolódási pontok	<i>Kommunikáció:</i> élmény megörökítése <i>Környezetismeret:</i> természetábrázolás <i>Életvitel és gyakorlat:</i> kompozíció, ajándék	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek	

<p>Összefüggés felfedezése a színek és érzelmek között./Néhány kifejezés megismerése: pl. sárga az irigységtől, zöld a méregtől.</p> <p>Saját élmények megjelenítése irányítással, rajzos/tapintható formában.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Festés. - Rajzolás-színezés.
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Természeti jelenségekkel kapcsolatos fogalmak. Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak. Érzelmekkel, hangulatokkal kapcsolatos fogalmak. Ünnepi szimbólumok.</p> <p>A tárgyi környezet elemeinek megnevezése.</p> <p>Élőlények testfelépítésével kapcsolatos fogalmak.</p> <p>Természeti környezettel kapcsolatos fogalmak.</p>

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Természeti képződmények, jelenségek leképezése tapintható formában (pl. hegy, folyó). Jelentős események (pl. ünnepek), személyes élmények (család, hétfégi program) felidézése.	Természeti képződmények, jelenségek ábrázolása. Jelentős események (pl. ünnepek), személyes élmények (család, hétfégi program) megörökítése.
Tapintási feladatok.	Szabad festési gyakorlatok.
Hajtogatás, vágás, ragasztás.	Színkeverés: piros-kék, piros-sárga, kék-sárga.
Makettezés.	Egy-egy élmény megörökítése emberalakokkal, tárgyakkal, megfelelő térbeli elrendezéssel.
	Az élővilág és a tárgyi környezet elemeinek differenciáltabb ábrázolása tematikusan, élmények alapján, többféle technikával.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Komplex alakító tevékenységek	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Tárgyak készítése irányítással.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kreatív anyagválasztás és a tervezés megvalósítási igényének kialakítása.	
Kapcsolódási pontok	<p><i>Információs eszközök használata:</i> rajzoló programmal kép készítése, kinyomtatása (meghívó, plakát)</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> tárgy, ajándék készítése változatos technikával</p>	

Fejlesztési feladatok		Ismeretek
Egyszerű tárgyak készítése irányítással. Különböző anyagfajták felismerése és szétválogatása irányítással. Egyszerű tárgyak készítése irányítással.		<ul style="list-style-type: none"> – Komplex alakító technikák. – Anyagok tulajdonságai. – Tárgyak (játékok, képek) készítési módjának megismerése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyagok, eszközök. Elkészítendő tárgy. Elkészítés részfolyamatai. Évszakok jellemzői. Ünnepi jellegzetességek. Az anyagok tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Anyagok, részfolyamatok, elkészült tárgy és rendeltetése.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Szárított növények festése mártással, csokorrendezés.	
Gyümölcsnyomda (félbevágott alma, körte textílfestékekbe mártva.) gyurmába.	
Díszpárnavarrás, -kitömés festett textíliából.	
Agyagedények készítése, festése.	
Só-liszt falidíszek évszakra jellemző motívumokkal, színekkel	
Farsangi álarc készítése, díszítése.	
Préseltvirág-kompozíció.	
Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint.	
Őszi falevelekből kompozíció. Gesztenyebábok. Terménymozaiak.	
Agyagedények készítése.	
Babaház-készítés kartondobozból. Bababútor különböző dobozokból.	
Fonalbábu-készítés. Ujjbáb pingponglabdából.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Régi korok életének megismerése tárgyaikon keresztül.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Művészeti alkotások közül kedvenc kiválasztása indoklással.	
Kapcsolódási	<i>Társadalmi ismeretek:</i> múzeumlátogatás,	

pontok	történelmi ismeretek <i>Kommunikáció: saját vélemény, élmények</i>	
Fejlesztési feladatok		Ismeretek – tevékenységek
Irányítással művészeti alkotások szemlélése, megfigyelése.		– Művészeti alkotások jellemzői.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Festészet, szobrászat. Egyszerű esztétikai fogalmak, építészet jellegzetességei.	

Fejlesztési tevékenységek	
vak/aliglátó	gyengénlátó/aliglátó
Múzeumlátogatás, művészeti kiadványok, albumok nézegetése, beszélgetés az alkotásokról	

Eredmények	<p>A tanuló irányítással összefüggést fedez fel a színek és érzelmek között.</p> <p>Megpróbálja (irányítással) saját élményeit rajzos formában megjeleníteni.</p> <p>Növekvő önállósággal végzi el a feladatokat.</p> <p>Képességeihez mértén elsajátít különböző ábrázoló-alakító technikákat.</p> <p>Képes az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára.</p> <p>Képes irányítással felismerni és szétválogatni a különböző anyagfajtákat.</p> <p>Képes irányítással egyszerű tárgyakat készíteni.</p> <p>Irányítással megismert néhány népművészeti alkotást.</p> <p>Irányítással szemlélget művészeti alkotásokat, a neki tetszőt kiválasztja, elemzi.</p>
-------------------	---